

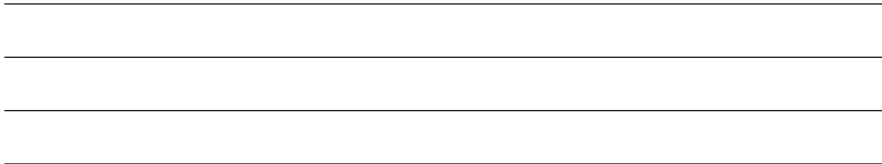
Т.П. Ткачук

УКРАЇНСЬКА МОВА

Робочий зошит

8 клас

Видання п'яте, перероблене й доповнене



*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з української мови Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*



ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 811.161.2(075.3)
ББК 81.2Укр я72
Т 48

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Л.М. Златів

кандидат педагогічних наук, вчитель української мови
М.М. Николин

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з української мови Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 24.04.2017 № 21.1/12-Г-76)*

Ткачук Т.П.

Т 48 Українська мова : робочий зошит : 8 кл. / Т.П. Ткачук. —
Вид. 5-ге, переробл. і доповн. — Тернопіль : Навчальна
книга – Богдан, 2018. — 128 с.

ISBN 978-966-10-5559-8

Робочий зошит з української мови містить вправи та завдання,
які охоплюють матеріал оновленої програми Міністерства освіти
і науки України для 8-го класу.

Учитель може використовувати зошит як для колективної,
так і для індивідуальної роботи з учнями. Завдання мають різно-
рівневий характер, що сприятиме диференційованому навчанням.
Кожна тема закінчується підсумковою роботою з тривірневими
завданнями у двох варіантах.

УДК 811.161.2(075.3)
ББК 81.2Укр я72

*Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-5559-8

© Навчальна книга – Богдан, 2018

Умовні позначення:



— вправи підвищеної складності



— ключ до вправи



— матеріал для запам'ятовування



— скоромовки



— вправи на повторення

УВАГА!

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-digital.com/009494



Технічна підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89;
admin@bohdan-digital.com

ЗМІСТ

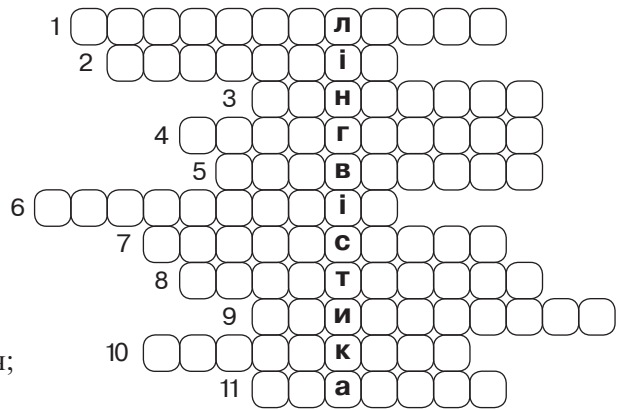
ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО	4
Лексикологія. Фразеологія	4
Морфологія й орфографія. Основні правила правопису.....	9
СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ	
Словосполучення й речення	14
Словосполучення	14
Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.....	16
Речення. Види речень за метою висловлювання	18
Речення прості й складні (повторення), двоскладні й односкладні	20
Порядок слів у реченні. Логічний наголос.....	21
<i>Підсумкові завдання до теми “Словосполучення й речення”</i>	23
ПРОСТЕ НЕУСКЛАДНЕНЕ РЕЧЕННЯ	
Головні і другорядні члени речення.....	26
Підмет і присудок	26
Способи вираження підмета	26
Простий і складений присудок. Способи вираження присудка.....	28
Тире між підметом і присудком.....	30
Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення.....	32
Прикладка як різновид означення	33
Порівняльний зворот.....	36
<i>Підсумкові завдання до теми “Головні і другорядні члени речення”</i>	40
Односкладні речення.....	44
Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях	53
<i>Підсумкові завдання до теми “Односкладні речення. Неповні речення”</i>	59
ПРОСТЕ УСКЛАДНЕНЕ РЕЧЕННЯ	
Речення з однорідними членами	62
Однорідні та неоднорідні означення.....	64
Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.....	66
<i>Підсумкові завдання до теми “Однорідні члени речення”</i>	70
РЕЧЕННЯ ЗІ ЗВЕРТАННЯМИ, ВСТАВНИМИ СЛОВАМИ (СЛОВОСПОЛУЧЕННЯМИ, РЕЧЕННЯМИ)	
Звертання непоширені і поширені.....	74
Вставні слова (словосполучення, речення)	80
<i>Підсумкові завдання з тем “Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями)”</i>	87
РЕЧЕННЯ З ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ЧЛЕНАМИ	
Поняття про відокремлення.....	91
Відокремлені означення	93
Відокремлені обставини	100
Відокремлені уточнювальні члени речення.....	105
<i>Підсумкові завдання до теми “Речення з відокремленими членами”</i>	110
ПОВТОРЕННЯ В КІНЦІ РОКУ	115
<i>Підсумкові завдання до теми “Узагальнення вивченого у восьмому класі”</i>	123

ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Лексикологія. Фразеологія

1. Заповніть клітинки назвами розділів науки про мову, у яких вивчають:

- 1) словниковий склад мови;
- 2) правила вимови слів;
- 3) звукову систему мови;
- 4) правила написання слів;
- 5) способи творення слів;
- 6) частини мови;
- 7) стилі мовлення;
- 8) правила вживання розділових знаків;
- 9) походження слів;
- 10) словосполучення та речення;
- 11) знаки письма.



2. Випишіть правильний варіант відповіді у табличку.

I. Не мають лексичного значення:

- 1) іменники й прикметники;
- 2) дієприкметники та дієприслівники;
- 3) прислівники та займенники;
- 4) прийменники, частки та сполучники.

II. Переважну більшість слів, які мають лише одне значення, становлять:

- 1) антоніми;
- 2) пароніми;
- 3) терміни;
- 4) власні назви.

III. Виділяють три основні типи переносного значення слів:

- 1) синоніми, омоніми та пароніми;
- 2) метафори, метонімії, синекдохи;
- 3) діалектизми, жаргонізми, вульгаризми;
- 4) професіоналізми, діалектизми, загальноповживані.

IV. До пасивної лексики належать:

- 1) архаїзми, історизми, неологізми;
- 2) терміни, інішомовні слова;
- 3) професіоналізми, діалектизми;
- 4) синоніми, омоніми та антоніми.

Завдання №	I	II	III	IV
Відповідь				
Букви				

1-т 2-с 3-і 4-л



Підставте букви й прочитаєте прізвище автора вислову: "Добре або ніяк".

3. Згрупуйте слова у дві колонки. За якою ознакою ви це зробите?



Підбирати, літати, синоніми, оригінал, мазати, феодалізм, нюанс, лист, історіографія, голова, пейзаж, плазма, певний, митниця, кухар, орда, підчепити, тиснути, овочі, омоніми, корінь, лебідь.



Підкресліть четверту від початку букву й прочитаєте, яка ознака об'єднує кожен групу слів.

4. З'єднайте лініями слова, щоб утворилися словосполучення.

		вежа	телевізійна
		вишка	собору
		башта	танка
бавовниковий	одяг		
бавовняний	поле		
	КОМБІНАТ		
	олія		
	волокно		
		освітлений	вікно
		освічений	місце
			суспільство
			чоловік

5. З'ясуйте значення іншомовних слів:

гігант _____

дивіденд _____

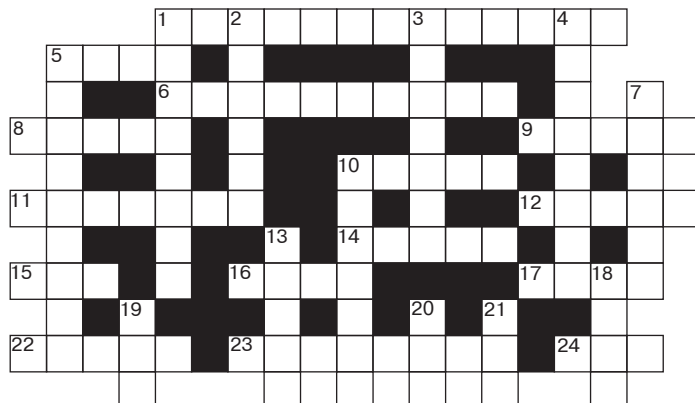
гарнір _____

суверенітет _____

6. Заповніть кросворд антонімами до поданих слів.

По горизонталі:

1. Відмовлятись. 5. Літо.
6. Стабільність. 8. Небо.
9. Твердий. 10. Чорний.
11. Щасливчик.
12. Свійський. 14. Зайти.
15. Війна. 16. Вогонь.
17. Світло (*іменник*).
22. Слабак.
23. Закінчувати.
24. Добро.



По вертикалі:

1. Забувати. 2. Честь.
3. Сумний. 4. Плакати.
5. Засмутити. 7. Височина. 10. Недосвідчений.
13. Спека. 18. Багато. 19. Перед. 20. Під. 21. Верх.

7. Запишіть подані сполучення слів у дві колонки, залежно від того, яке значення мають виділені слова.

Пухкий сніг, танцює листя, хмарний день, хмарні думки, майбутній рік, чистий погляд, легка ноша, солодке печиво, пряма лінія, плести дурниці, собачий холод, танцює дівчина, свердлими очима, свердлими отвір.

Пряме значення	Переносне значення



У виділених словах підкресліть третю від початку букву й прочитаєте закінчення мексиканського прислів'я "Хто говорить про мене, ...".

8. Знайдіть і підкресліть зайві слова. Що об'єднує кожную групу слів? Звертайте увагу на лексичне значення слів.

1. Розмовляти, гомоніти, бурмотіти, змовчати, шепотіти, теревенити.

2. Коса, кран, мати, ніс, голова, три, деркач, замок, образ.

3. Обмолот, штрек, вуглекомбайн, кубрик, норд-вест, альтернатива, шасі.

4. Петренко, Альпи, Вінниця, гори, Буг, Уладівка, Чорне море.

5. Акт, доручення, заява, старт, наказ, резолюція, звіт, квитанція.



З підкреслених слів випишіть другу від початку букву й прочитаєте відгадку до загадки: “Сам худ, а голова з пуд”.

9. Підберіть синоніми до поданих слів.

багатий _____	дзеркало _____
вада _____	каблучка _____
навколо _____	поїзд _____
наклеїти _____	оберігати _____
обманути _____	пацюк _____
пейзаж _____	повзати _____

10. Підберіть з довідки синоніми до виділених слів у реченнях.

1. Йди, доню, я *прикрашу* _____ тобі голову та почіпляю сережки. 2. Дідусь постійно щось пиляє ножівкою, свердлить, пригвинчує, *підганяє* _____ якісь деталі. 3. Організм тварини потрібно деякий час *приспосовувати* _____ до певної їжі. 4. Свіча тихо й мирно *палала* _____. 5. Скільки разів *спустошували* _____ вороги цей край, скільки нищили людей... 6. За вікнами хуртовина, усе більше *затямарюється* _____ день.

Довідка: припасувати, призвичаювати, причепурити, меркнути, променіти, плюндрувати.

11. Підберіть до застарілих слів сучасні відповідники.

глаголити _____	ланіти _____
спудей _____	грядущий _____
цирульник _____	тать _____
вражий _____	небіж _____
рибар _____	зріти _____
путівець _____	правотар _____

12. Підкресліть у реченнях діалектизми та усно поясніть їхнє значення. Поставте пропущені розділові знаки.

1. Ніжно дзвеніла над ним хвоя смерек, змішавшись з шумом ріки, сонце наляляло злотом глибоку долину зазеленило трави десь курився синій димок од ватри.
2. Він хтів тікати й не міг сидів прикутий на місці і німо кричав од холодного жаху.
3. Прийшовши до себе і вздрівши знайомі місця, він заспокоївся трохи.
4. Починав грати спочатку напружував пам'ять ловив якісь згуки і врешті знайшов те, що віддавна шукав.
5. Тепер Іван був уже легінь, стрункий і міцний, як смерічка мастив кучері маслом носив широкий черес і пишну кресаню.
6. Розсипалось сонце пилом квіток, легким ходом ідуть по царинках нявки, а під ногами у них зеленіє перша трава (*М. Коцюбинський*).

13. Відредагуйте словосполучення.

- Магазин закритий _____
- самий дорогий товар _____
- смачний творожок _____
- неправильно держиш вилку _____
- устарівший антивірусник _____
- підбирати пароль _____
- приношу свої вибачення _____
- роздався телефонний звінок _____
- великі доходи _____
- слідуючі виводи _____
- правило без виключень _____
- подача документів _____

14. Під час перекладу з російської мови комп'ютер не врахував такого явища, як омонімія. Відновіть правильне значення виділених слів.

1. У сучасному *світлі* _____ роль інформаційних технологій постійно зростає.
2. На твоєму *місті* _____ я вчинив би так само.
3. *Відчиніть* _____ другий *поділ* _____ цієї книги.
4. Він з повагою ставився до жіночої *підлоги* _____.
5. Вам необхідно звертатись у Міністерство *утворення* _____.
6. Нам ще кілька років доведеться боротися за *світ* _____.

15. Підкресліть у реченнях стилістично забарвлені слова. Поставте пропущені розділові знаки.

1. Мокрі забрьохані по коліна в росу, добрались нарешті до мосту.
2. Зате коли заклали фундамент і почали зводити стіни, то дядьки йшли, мов на екскурсію дивилися на роботу Мик-Мика.
3. Покладе цеглину трохи долонею притрима

кельмою лагідненько пристукне ще й по боках причепурить, зайвий розчин знявши. 4. Ну доїхали вийшли забрали свої бебехи а шофер і не хоче прощатись. 5. А тепер жуй сальце солоди чай медком та готуйся на ту весну одпускати чоловіка, якому вже сниться фронтон. 6. Записався у секцію моржів отих шалапутів, які в найлютіші морози наганяють жах на тепло зодягнених громадян (А. Дімаров).

16. Поєднайте лінією фразеологізми з їхніми поясненнями.

Купатися в золоті	<i>наражатися на суперечку</i>
лізти на рожен	<i>дуже просторо</i>
позичати в Сірка очей	<i>зробити щось неякісно</i>
хоч конем грай	<i>бути дуже заможним</i>
через пень-колоду	<i>не відчувати сорому</i>
дerti кирпу	<i>дошкульно говорити</i>
трубити в кулак	<i>бути надто гордим</i>
пускати шпильки	<i>жити в бідності</i>

Морфологія й орфографія. Основні правила правопису

17. До поданих слів додайте префікси з- або с- і запишіть утворені слова у дві колонки.

..сохну, ..шитий, ..творення, ..чесаного, ..мішаний, ..хвалені, ..тискачем, ..пинити, ..байдужіти, ..шиточок, ..дертого, ..човгаю, ..тратою, ..фабрикувати, ..клеєні, ..цідженого.

З префіксом з-	З префіксом с-



Підкресліть третю з кінця букву й прочитайте закінчення вислову французького філософа Д. Дідро: “Ні про що не думає лише той...”.

18. Запишіть слова у дві колонки.

Вист..гати, дот..рати, р..путація, вир..вати, квітн..кар, вел..чезний, осуш..ний, вдумл..вий, посел..ний, п..карня, опал..ння, об’юш..ний, потрощ..ний, альт..рнам тива, вин..щення, електр..фікація.

Пропущено <i>и</i>	Пропущено <i>е</i>



Підкресліть третю від початку букву в кожному слові й прочитаєте закінчення японської народної приказки: “В усміхнене лице...”.

19. Пригадайте, за яким правилом пишемо подані слова, і визначте серед них винятки.

Проїзний, випускний, месник, хвастливий, улесливий, тижня, пестливий, щасливий, вісник, шістнадцять, бризнути, брязнути, контрастний, якісний, агентство, ремісник, випускник, чесний, кістлявий, умисний, вискнути.

20. До поданих слів додайте префікси *пре-* або *при-*.

___гарний, ___кріпити, ___живлений, ___орати, ___добрий, ___високий, ___жмурений, ___кидати, ___солодкий, ___мудрість, ___голубити, ___кислий, ___старкуватий, ___значити, ___везений, ___красно, ___злий, ___гнути, ___люто, ___тяжкого, ___гнати, ___дорогий, ___тягну, ___тримати, ___чорний.



*Підкресліть у словах з префіксом *при-* четверту з кінця букву й прочитаєте закінчення вислову В. Шекспіра: “Жарт іноді буває...”.*

21. Випишіть слова, які пишуться з м’яким знаком.

Мен..ший, мален..кий, ос..де, камін..чик, хорол..с..кий, Уман..щина, оболонс..кий, міл..йон, з’єднаеш.., обурюєт..ся, писатимеш.., дзелен..чати, брин..чати, розвоз..те, одес..кий, різ..кий, ковз..кий, Севіл..я, телен..кати, телен..чати, ал..пініст, пан..ство, ремін..чик, ден..щик, Натал..чин, матін..чин, єднают..ся.



У виписаних словах підкресліть першу літеру й прочитаєте закінчення українського прислів'я "Лежачий камінь...".

22. Визначте "зайве" слово в кожному рядку. Уставте, де потрібно, апостроф.

1. Б..ють, в..ялий, св..ято, кав..ярня, в..їдлиий, кам..яний.
2. Суб..єкт, комп..ютер, б..юро, прем..єра, миш..як.
3. Бур..яний, пір..ячко, подвір..я, матір..ю, узгір..я.
4. Різдв..яний, цв..ях, торф..яний, тьм..яний, мавп..ячий.
5. З..явитися, об..єднання, між..ярусний, роз..ятрити, від..одкремити.
6. Пів..Японії, пів..яблука, пів..ящика, пів..юрти, пів..їжака.

23. Підберіть до поданих слів спільнокореневі, щоб відбулося подвоєння приголосних.

Дзвонити _____	вікно _____
дерти _____	день _____
дзеркало _____	година _____
дах _____	охорона _____
зброя _____	туман _____
Дніпро _____	вина _____

24. Випишіть слова іншомовного походження, які пишуться з подвоєнням (їх є 12).

Ак..омодація, ан..али, антен..а, барок..о, бравіс..имо, бон..а, ван..а, ем..іграція, ім..іграція, мадон..а, мул..а, лібрет..о, пан..а, піц..а, папарац..і, пен..і, тон..а, трас..а, ір..аціональний, ін..ерція, ін..овація, контр..єволюція.

25. Випишіть слова, які не вживаються без НЕ (їх є 15).

Невдаха, неширокий, неабищо, немовля, невчасний, ненавидіти, неохоче, нероба, неволя, нестямитися, нечупара, небалакучий, невблаганний, негайно, недешевий, невисоко, незабутньо, неабиякий, несамовитий, непрочитаний, неволити, несправедливо, незчутися, нехтувати, нездужати, невдовзі, неблизько, непереливки.

26. Перебудуйте словосполучення так, щоб частка НЕ писалася окремо.

Ненаписаний лист _____

невисокий хлопець _____

невивчений урок _____

усміхнувся нещиро _____

непрочитана стаття _____

купили недешево _____

27. Запишіть у дві колонки власні й загальні назви, розкриваючи дужки.

п(П)исар, і(І)нститут, у(У)стим, д(Д)екан, х(Х)ортиця, а(А)поллон, т(Т)руска-
вець, л(Л)ісовик, і(І)вано-Франківськ, о(О)зеро, з(З)апорожець, н(Н)ідерланди,
і(І)мператор, а(А)хіллес.

Власні назви	Загальні назви



*Підкресліть першу від початку літеру й прочитаєте початок ірландського прислів'я
“...лавати не навчишся”.*

28. Випишіть прикметники, які пишуться через дефіс.

Навчально/методичний, море/плавний, авіа/будівельний, екс/президентський,
м'ясо/молочний, жовто/гарячий, південно/український, аграрно/індустріальний,
глухо/німий, мало/відомий, документально/художній, біло/сніжний, ліво/береж-
ний, оптово/роздрібний, західно/європейський, сімдесяти/річний, літературно/
музичний, бібліо/графічний, вище/згаданий, інформаційно/пошуковий, темно/
шкірий, військово/зобов'язаний.



У виписаних словах підкресліть першу літеру й прочитаєте початок українського прислів'я "...без солі".

29. Випишіть прислівники у дві колонки.

На/завтра, від/нині, за/надто, без/вісти, у/голос, на/весні, без/відома, без/угаву, без/упину, спід/лоба, у/розтіч, на/відмінно, на/жаль, на/щастя, від/давна, в/нічию, до/вподоби, до/речі, по/тайки, по/суті.

Пишемо разом	Пишемо окремо

30. Випишіть прислівники у дві колонки.

Ледве/ледве, по/совісті, тим/часом, сама/самотою, урешті/решт, тишком/нишком, в кінці/кінців, кінець/кінцем, по/двоє, по/друге, по/батьківськи, по/одному, раз/у/раз, де/не/де, хоч/не/хоч, сам/на/сам, нога/в/ногу, як/небудь, казна/куди, час/від/часу.

Пишемо через дефіс	Пишемо окремо

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ
Словосполучення й речення

Словосполучення

31. Дайте письмові відповіді на запитання.

1) З чого складається будь-який текст? _____

2) З чого складається речення? _____

3) У чому відмінність між реченням та словосполученням? _____

4) У чому відмінність між словом і словосполученням? _____

5) Які основні одиниці синтаксису? _____

32. Визначте головне й залежне слово в словосполученнях.

Чесна людина, йти пішки, вірити в перемогу, виконана робота, білий лебідь, збирати врожай, пам'ять серця, тихо співати, ранкові тумани, широке поле.

33. Утворіть словосполучення, додавши до поданих слів залежні.

Виступити (*де?*) _____

дружба (*яка?*) _____

занести (*куди?*) _____

змагання (*з ким?*) _____

вечір (*який?*) _____

відійти (*як?*) _____

співати (*для кого?*) _____

впевнений (*у чому?*) _____

близько (*від кого, від чого?*) _____

34. Запишіть у дві колонки.



Всипав зерна; сузір'я Діви; Андрій зупинився; зміїний уку́с; з'яв́итися і зникну́ти; старши́й, куди пошлю́ть; віте́р у спи́ну; ошука́ний наро́д; стерти́й напи́с; ба́тько та си́н; ле́тати опівно́чі; учени́й поми́вся; вру́чити пре́мію; спи́тати знайо́мого; над буди́нком; ві́тати зі́ свято́м; яскра́во, але да́леко; буду́ читати; зне́нацька уві́йшов.

Словосполучення	Сполучення слів



Підкресліть другу від початку букву в першому слові сполучень слів та словосполучень і прочитаєте продовження вислову Оноре де Бальзака: “Усе людське вміння — не що інше, як...”.

35. Поділіть речення на словосполучення. Підкресліть граматичну основу.

На сизих луках скошено отаву, і літо буйне в береги ввійшло (*М. Рильський*).



*У нас надворі погода
розмокروطогодилась.*

Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова

36. Подані словосполучення запишіть у колонки.

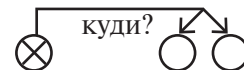
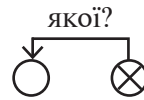
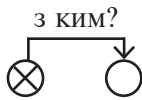
Жалів людей, небезпечний у мандрівці, пляшка з пивом, дві апельсинки, кожне з питань, надто пізно, рушити до вокзалу, покірний долі, далеко позаду, тоненька свічка, котресь із слів, сто без семи, мокра сіль, готовий до змагання, щось велике, вийти на причал, погано без друзів, блискача думка, один човен, порожній всередині, зовсім не мужньо, повторити двічі.

1. Іменникові	4. Займенникові
2. Прикметникові	5. Числівникові
3. Прислівникові	6. Дієслівні



Підкресліть третю з кінця букву в останньому слові словосполучень і прочитаєте продовження вислову О. Довженка “Про людей необхідно судити з того, у чім вони мали успіх, а не з того, ...”.

37. За поданими схемами складіть прості й складні словосполучення.



з якою метою?

38. З поданих словосполучень виберіть іменні й випишіть їх у колонку.

Мудрувати до ранку, далеко позаду, міцний ланцюг, успіх справи, дуже весело, десятий за списком, удесятеро швидше, розмова до ранку, елегантна хода, поспішаю на потяг, смішний до сліз, ліс за поворотом, повернули праворуч, зовсім не швидко, описаний у книзі, ви з усіма, оборонний вал, дивно звучить.

Іменні словосполучення



Підкресліть першу літеру в першому слові виписаних словосполучень і прочитаєте початок грузинського прислів'я "...залізні ворота відчиняє".

39. Підберіть синонімічні пари до поданих словосполучень.

Батьківська порада _____

черешневий цвіт _____

бібліотечний відділ _____

пілот першого розряду _____

беззоряне небо _____

хвилі Дніпра _____

круглолиця дівчина _____

п'ятирічний хлопчик _____

закордонна поїздка _____

вимірювальний пристрій _____

40. Знайдіть помилки й запишіть правильно.

Дякувати водія — _____

в одинадцять годин — _____

у ліс за грибами — _____
 вибачити товариша — _____
 хворіти грипом — _____
 по законах природи — _____
 приймати участь — _____
 по власному бажанню — _____
 підручник по літературі — _____

41. З'єднайте слова лініями так, щоб утворилися словосполучення.

Відчинити	збори	Лічити	дні
Відкрити	виставку	Лікувати	рану
	двері		зорі
	школу		хворого
Кришталева	ваза	любий	закон
Кристалічна	структура	будь-який	татко
	будова		вазон
	вода		олівець
	сльоза		братик

Речення.

Види речень за метою висловлювання

42. Поставте в кінці речень розділові знаки. Визначте, яким є кожне речення за метою висловлювання.

1. Сосновий ліс перебирає струни 2. Вже листопад підкрався з-за дубів, і гай знімає золоту перуку 3. Годуйте коней Неблизька дорога 4. Про що, про що скрипить твоя сосна 5. Чи, може, це ввижається мені той несказаний камертон природи, де ясні зорі і де тихі води (З тв. Л. Костенко).

43. Дайте визначення.

Словосполучення — _____

Речення — _____

44. Складіть міні-розповідь “Ранок школяра”, використовуючи всі види речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням.

45. Визначте вид речення за метою висловлювання та емоційним забарвленням. Заповніть табличку.

1. Мріють крилами з туману лебеді рожеві, сиплють ночі у лимани зорі сургучеві (В. Симоненко). 2. Не дрімай! Не дай себе приспати! (М. Рильський). 3. Так хто ж сказав тепер, що наша доля хляне й свободи на землі ще не прийшла пора?! (В. Сосюра). 4. Гуркочи у долю мою, світе, хвилями прадавнього Дніпра (В. Симоненко). 5. Золоті кайдани падолисту вітер зняв з обласканих беріз (П. Осадчук). 6. Весно моя, нене, нахились до мене. Дай моїм думкам підняти пагіння зелене (Д. Павличко). 7. Ой сонце, сонце, промінь твій останній! (Л. Костенко). 8. Ти знаєш, що ти — людина? Ти знаєш про це чи ні? (В. Симоненко).

Варіанти відповідей:

- н — 1-0 — розповідне
 м — 1-1 — розповідно-окличне
 а — 2-0 — питальне
 д — 2-1 — питально-окличне
 е — 3-0 — спонукальне
 і — 3-1 — спонукально-окличне

Речення №	1	2	3	4	5	6	7	8
Відповідь								
Букви								



Скористайтесь шифром і прочитаєте продовження українського прислів'я: “Лежачого хліба...”.

Речення прості й складні (повторення), двоскладні й односкладні

46. Визначте вид речень за будовою й заповніть табличку. Уставте пропущені букви.

1. Віє свіж..стю лісу й ріки у вікно (*В. Сосюра*).
2. Зел..нь ще тіл..ки пробива..т..ся, а вишні й терни зач...нають цвісти (*Б. Харчук*).
3. Дні йшли за днями по довгих паузах осін..іх, бе..зоряних (*П. Андрійчук*).
4. Бе..со..на ніч далася взнаки (*М. Братан*).
5. Повітря від бл..з..кого пожарища нагрівалось, і бійцям ставало т..пліше (*О. Гончар*).
6. Той м..настир недавно збудували (*Л. Костенко*).
7. Довго спали вітри у ярах на пр..поні (*В. Симоненко*).
8. Гарні люди вм..рають завжди пер..дчасно (*Б. Олійник*).
9. Пр..везли на ділянку дубців-сіянців (*О. Донченко*).
10. Вода ро..ливалася ч..мраз ширше по рівнині (*І. Франко*).
11. Ч..каємо літа, ч..каємо, а бронзою клени взялись (*М. Ільницький*).
12. Зі..ха..ня лісів лунає легке, і чуєт..ся квітів зі..ха..ня (*Г. Книш*).

Речення №	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Відповідь												
Букви												

11-е 23-в 33-ь
21-л 32-д

- Варіанти відповідей:**
- 1 — просте двоскладне речення;
 - 2 — просте односкладне речення;
 - 3 — складне речення.



Скористайтесь шифром і прочитаєте прізвище відомого українського композитора XVIII ст.

47. Поширте речення в складні. Спробуйте поєднати їх у розповідь.

1. Од річки слався тонкий туман _____

2. Спокійна ніч поміж дубами й осиками _____

3. Тиша лягає на луки, хати _____

4. Встає вечірня зоря _____

48. Визначте й виділіть непоширені речення.

1. Світла ніч стояла над горами (*О. Гончар*).
2. Забилось серце (*П. Тичина*).
3. На майдані пил спадає (*П. Тичина*).
4. Хай буде легко (*Л. Костенко*).
5. Річка коли-халась в місячних мережках (*Г. Тютюнник*).
6. Надворі розвиднялося (*Г. Епик*).
7. Дрімає соняшник (*М. Рильський*).

49. Доповніть непоширені речення другорядними членами.

1. Ранок яснішає. _____

2. Тремтить роса. _____

3. Співає цвіркун. _____

Порядок слів у реченні. Логічний наголос

50. Підкресліть сполучення слів, у яких прямий порядок слів.

Широка ріка, зробив хтось, діти веселі, спортивний майданчик, шумить водограй, я повернувся, говорять про нас, розумні слова, сестра прочитала, твір писати, створити шедевр, весна прокинулась, схилились верби.

51. Відновіть прямий порядок слів у реченнях.

1. Любо так коханою землею йти і пити вітер рідний без кінця.

2. У небі яскравому айстрами білосніжними пропливають хмари.

3. Кружляє сніг перший уже над землею і падає тихо.

4. Від водоспаду котилися валом каламутним хвилі, величезні й холодні.

5. На землю падає і затихає лист кленовий.

6. Поміж очеретами густими повільно плыв човен.

7. Небезпечні місця минаючи, пересувався загін досить швидко.

Навчальне видання

ТКАЧУК Тарас Павлович

УКРАЇНСЬКА МОВА

Робочий зошит

8 клас

Видання п'яте, перероблене й доповнене

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з української мови Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Донара Пендзей*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку 24.04.2018. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 10,4. Умовн. фарбовідб. 10,4.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-5559-8



9 789661 055598